

Forfatter: Aakjær, Jeppe

Titel: LØWN. OG SAND

Citation: Aakjær, Jeppe: "LØWN. OG SAND", i Aakjær, Jeppe: *Digte 1885-1908. - 1918*, Gyldendal, 1918-19, s. 280. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-aakjaer01val-shoot-workid103716/facsimile.pdf> (tilgået 20. marts 2024)

Anvendt udgave: Digte 1885-1908. - 1918

Løke han saar,
 Løke han slænger sin Sæd, hvor han gaar.
 Vogt da paa Spiren i Sjælens Bund,
 værn om din Rankhed, dit mandigste Eje;
 der hvor han møder en rankfødt og sund,
 er der slægt Staal paa den Snigendes Veje.
 29/1 1908.

LØWN, OG SAND.

THE wal er a en simpels Mand,
 der haar kuns lidt aa frød:
 en Hus paa naple en Tænd Land.
 en Kow, en Kai, en Bed.
 Wor Brød er bar, wor Tilme tar,
 vi Folk ve'sæ Uderand;
 te derfor vi er minder ward,
 er mie Løwn end sand.

Wal maa den fatte ta hans Skrop,
 hwor Peng ka klaar det mjest,
 hwor den, de løwter høttest op,
 er den, der haar de fiest.
 Ja, Peng ka laar den dovn en Pud
 og fyld en Fraadsers Spand,
 men te de ka gjør Mænd af Klud
 er mie Løwn end sand.

A fraager ett den mindste Krumm
 om Guld og Grunkers Lyst,
 ett hwad du bærer i di Lomm,
 men nærer i di Bryst;
 staar der en Usling i di Hjat,
 en Dosker baag di Pand,
 da er di Peng, di Rang, di Skat
 laant mie Løwn end sand.

simpels, jævnt og fattigt; *naple*, knapnok; *Bed*, Bede; *Tilme*, Sul, Tsalæg;
Uderand, yderste Rande; *den fatte*, den Fattige; *men te*, men at; *fraager*, spørger;
Hjat, Hjerte; *Dosker*, Dumtæn.

Det war jo da en sælle Mand,
 hwor saa hans Taal haaj Vægt,
 der fræ hans Stud sku hint Forstand
 og fræ hans Hejst Respægt;
 fand han saa Vej te Kongens Burd,
 ja, sjel te fremmed Land,
 er al hans Tragten, Lyw og Urd
 møj mie Løwn end sand.

Og haar du wot en syndig Slog,
 mod Fattefolk en Hwal,
 æ Præjst vil rues dæ, for og baag,
 biot der betaales wal;
 men er æ nu ett mie end stræng,
 ja næjsten aa forband;
 Den Rues, der koster aalfest Peng,
 er mie Løwn end sand.

En Grev er faale høt paa Stro,
 a ka nap kikk derop;
hans Dragt er laa med Silkitro,
min sløvrer ont mi Krop.
 Men læ ham rid wos Smofolk nied
 og lurk af Gylden-Kand,
 hans Stads, hans Fjas, hans Muderhied
 er mie Løwn end sand.

De Pisk, som han og hans haar laa
 i Wolker paa wor Ryg,
 de vender wal tebaag en Daa
 med Klem og Attertryk.
 Vi sejler med en Krown i Mast,
 men Mand og Skil mas strand,
 hwis det, vi fører i wor Last,
 er mie Løwn end sand.

Taal, Tale; *hint*, hente; *Urd*, Ord; *Slog*, Rad, Asep; *wot*, været; *en Hwal*,
 en Hælluk; *rues*, rose; *aa forband*, til at forbande; *Russ*, Ros; *faale høt*, højt
 højt; *nap*, knap; *Silkitro*, Silketraad; *sløvrer*, sløvrer; *lurk*, lukkedrikke; *Muder-*
hied, Krybed; *Wolker*, Valke, Striber; *tebaag*, tilbage; *Attertryk*, Eftertryk;
Krown, Krone; *Sjel*, Skib.

Aah, Lykkens Ævier smides ue,
for vos aa tykk, iblind;
jæn fand en rødden, jæn en sue,
enaan dem rød og trind;
jæn fæk en Lispund, jæn en Kwint,
jæn her, enaan maa band;
te *de'er*, som Worherr haar tint,
er mie Løwn end sand!

Nej, vi faar hjælp vos sjel af Syk
og ett blyw mutt og matt,
ihwad der tynger paa wor Ryg
og klemmer om wor Hjat.
Ka do ett gaa med fapped Trøj
og livvel løwt di Pand,
da er di Ward kuns Pyt og Pøj
og mie Løwn end sand!

Ja, nok er a en fatte Mand,
det maa a tit bekjend!
mi Ryg tar Kuld, mi Støwl tar Wand,
mi Peng faar jawne End;
mi Kuen maa legg med Halm te Løj
og malk te fremmed Spand;
— men derfor læ sæ spark og trøj
ska blyw mie Løwn end sand!

Juni 1908.

MIN FØDEBY.

DER gaar en Aa i min Faders Eng,
den kan jeg ingensinde glemme,
den gled som Drøm om min Barneseng
med blød og klukkende Stemme,
den favner varligt en lille By,
hvor Kavlingblomsten er altid ny,
og Aa og Kjær
og Byen her
det kaldes under ét for Aakjær.

ue, ud; for vos aa tykk, saa viid vi kan se; rødden, rødden; sue, su; enaan, en anden; Worherr, Vorherre; tint, tænkt; Syk, Syk; livvel, sligevel; løwt, løfte; Ward, Værd; iawne, jævnlig; Kuen, Kone; læ sæ, lade sig; trøj, træde; blyw, blive.